

SADRŽAJ

Predgovor	7
<i>Marko Samardžija</i> HRVATSKI JEZIK OD POČETKA XX. STOLJEĆA DO GODINE 1945.	9
<i>Ivo Pranjković</i> HRVATSKI JEZIK OD GODINE 1945. DO 2000.	29
<i>Mile Mamić</i> HRVATSKO JEZIČNO ZAKONODAVSTVO I JEZIČNA POLITIKA U 20. STOLJEĆU	59
<i>Helena Delaš</i> PROUČAVANJE HRVATSKE PROZODIJE U 20. STOLJEĆU	71
<i>Josip Silić</i> MORFOLOGIJA HRVATSKOGA JEZIKA U 20. STOLJEĆU	89
<i>Marija Znika</i> SINTAKTIČKA NORMA HRVATSKOGA JEZIKA U 20. STOLJEĆU	109
<i>Lada Badurina</i> HRVATSKA PRAVOPISNA NORMA U 20. STOLJEĆU	145
<i>Sanja Vulić</i> PROUČAVANJE HRVATSKIH ŠTOKAVSKIH GOVORA U 20. STOLJEĆU	159
<i>Silvana Vranić</i> PROUČAVANJE ČAKAVSKIH GOVORA U 20. STOLJEĆU	185
<i>Mijo Lončarić</i> PROUČAVANJE KAJKAVSKOGA NARJEČJA U 20. STOLJEĆU	209
<i>Josip Lisac</i> HRVATSKA DIJALEKTALNA LEKSIKOGRAFIJA U 20. STOLJEĆU	225
<i>Josip Baotić</i> STATUS SPECIFIČNOSTI HRVATSKOGA STANDARDNOG JEZIKA U KONCEPTU KNJIŽEVNOJEZIČNE POLITIKE U BOSNI I HERCEGOVINI	239
<i>Ernest Barić</i> NAZIV I STATUS HRVATSKOGA JEZIKA U MAĐARSKOJ	253
<i>Nikola Benčić</i> KRIVUDANJA GRADIŠĆANSKOHRVATSKOGA JEZIKA U 20. STOLJEĆU	265
<i>Stjepan Damjanović</i> MATICA HRVATSKA I HRVATSKI JEZIK U 20. STOLJEĆU	275

<i>Diana Stolac</i> HRVATSKA GRAMATIKOLOGIJA U 20. STOLJEĆU	297
<i>Lana Hudeček</i> PROUČAVANJE JEZIKA HRVATSKIH PISACA U 20. STOLJEĆU	321
<i>Branko Kuna</i> PROUČAVANJE TVORBE RIJEČI U HRVATSKOM JEZIKU TIJEKOM 20. STOLJEĆA ..	339
<i>Vlasta Rišner</i> HRVATSKO JEZIČNO SAVJETNIŠTVO U 20. STOLJEĆU	367
<i>Petar Šimunović</i> HRVATSKA TOPONOMASTIKA U 20. STOLJEĆU	395
<i>Andela Frančić</i> PROUČAVANJE ANTROPONIMIJE U 20. STOLJEĆU	405
<i>Marija Turk</i> HRVATSKI U KONTAKTU TIJEKOM 20. STOLJEĆA	423
<i>Darija Gabrić-Bagarić</i> HRVATSKI JEZIKOSLOVCI I PROBLEMATIKA DOPREPORODNIH GRAMATIKA I RJEČNIKA	449
<i>Bernardina Petrović</i> HRVATSKA JEDNOJEZIČNA LEKSIKOLOGIJA U 20. STOLJEĆU	463
<i>Anja Nikolić-Hoyt</i> HRVATSKA DVOJEZIČNA I VIŠEJEZIČNA LEKSIKOLOGIJA U 20. STOLJEĆU	491
<i>Mirko Peti</i> RAZLIKOVNI RJEČNICI	507
<i>Milica Mihaljević</i> HRVATSKI TERMINOLOŠKI PRIRUČNICI U 20. STOLJEĆU	531
<i>Krešimir Mićanović</i> MJESTO STANDARDIZACIJE U JEZIKOSLOVNOJ KROATISTICI	559
Kazalo imena	587

PREDGOVOR

Matica je hrvatska pokrenula niz znanstvenih skupova »XX. stoljeće« kako bi se postupno, po područjima i strukama, prikupilo, proučilo i izložilo ono što je u tom stoljeću najvažnije u duhovnom i materijalnom životu hrvatskoga naroda. Po logici stvari jedno od važnih mjesta u tom kontekstu pripada, naravno, hrvatskomu jeziku o kojemu upravo Matica sustavno skrbi od svoga početka.

Preuzevši otprilike prije dvije godine obvezu da priredimo znanstveni skup na kojem će se razglobiti nesumnjivo iznimno važno i burno stoljeće hrvatskoga jezika i pravopisa, želeći pritom izbjeći improvizacije u skladu s u takvim prigodama često primjenjivanom maksimom »što na stolu, to na skupu«, uznastojali smo prvo oko popisa tema koje bi se svakako morale obraditi na skupu, ali i onih za koje smo s dobrim razlozima pretpostavljali da bi mnogom važnom pojedinosti mogle upotpuniti sliku hrvatskoga jezika u XX. stoljeću. Pokazalo se, međutim, da je i jednih i drugih upravo toliko da bi umjesto skupa bilo lakše organizirati kongres. Počeli smo, dakle, sažimati i kratiti da bismo se konačno zaustavili na tridesetak tema. Potom smo razmotrili komu bismo povjerali obradu koje teme. Pritom nam je na umu bilo nekoliko zahtjeva. Prvi je, naravno, bio kompetentnost, tj. da se neka kolegica ili kolega stručno zanima za temom obuhvaćeni segment jezikoslovne kroatistike. Potom, vodili smo brigu o tome da budu zastupljene sve nacionalne visokoškolske i znanstvene ustanove na kojima se proučava hrvatski jezik, ali i da se, koliko je moguće, pruži prilika mlađim kolegicama i kolegama koje / koji ni na koji način nisu sudjelovali u brojnim događajima kojima obiluje prošlo stoljeće, nego su im i ti događaji i sve u vezi s njima samo predmet znanstvenog zanimanja.

Potom su razaslati pozivi za skup. Ubrzo smo sa zadovoljstvom mogli konstatirati da su prijedlozi tema kod velike većine pozvanih kolegica i kolega naišli na prihvaćanje. Istina, neke su teme ponešto precizirane ili neznatno preformulirane, ali se u osnovi sve odvijalo onako kako je planirano. No bilo je i nekoliko različito obrazloženih odustajanja zbog kojih na skupu ni u zborniku nisu prikazana fonološka pitanja, a nije prikazana ni hrvatska jezikoslovna periodika prošloga stoljeća kao ni zanimanje za frazeološku problematiku. Nakon jednoga nekolegijalnog odustajanja »u zadnji tren« jednu od tema iz hrvatske leksikografije pripravno je preuzela druga kolegica zbog čega joj i ovdje zahvaljujemo.

Budući da ni na trenutak nismo smetnuli s uma činjenicu da se hrvatsko jezično područje ne podudara s granicama Republike Hrvatske, jer preko tih granica živi znatan dio hrvatske jezične zajednice koji je u prošleme stoljeću skupio različita iskustva u (ne)ostvarivanju prava na uporabu vlastitoga jezika, važan dio te problematike prikazan je u izlaganjima koja se tiču sudbine hrvatskoga jezika u Bosni i Hercegovini, Austriji i Mađarskoj.

Skup »Hrvatski jezik u XX. stoljeću« održan je u palači Matice hrvatske 20. i 21. siječnja 2005. Sudeći po odjecima u sredstvima javnoga priopćavanja, zanimanje za nj bilo je šire od okvira jezikoslovne kroatistike.

Rado ovdje ističemo da je od dvadeset i osam prijavljenih sudionica i sudionika sa skupa zbog studijskog boravka u inozemstvu izostao tek jedan. A kad smo, nakon skupa, počeli skupljati pisane inačice izlaganja kako bismo ih objavili u ovome zborniku, premda je sve išlo nešto sporije negoli smo očekivali, na kraju smo ipak mogli sa zadovoljstvom konstatirati da su pristigla sva izlaganja! Podastiremo ih sada hrvatskoj stručnoj i tzv. široj javnosti kao prvi pokušaj cjelovita bilanciranja stoljeća koje tek što je minulo, a Hrvatima je, u vezi s hrvatskim jezikom, slično kao i u političkom i društvenom životu, namrlo obilnu baštinu koja će jamačno i u budućnosti privlačiti pozornost proučavatelj(ic)a. Znatan dio te baštine moguće je sada upoznati iz izlaganja što su skupljena u ovom zborniku, kojima se, jer napisano traje, moguće vraćati kad god nam ustreba.

U Zagrebu, u svibnju 2006.

Urednici